

[Guldberg.]

spørgsel og et behov. Derfor kan det jo meget nemt komme til at gå sådan, at når der er gået nogle måneder, er det meget vanskeligt for de enkelte kommuner såvel som for de amter, der skal prøve at hjælpe til en fornuftig fordeling, i virkeligheden at få nogen ordentlig orientering om, hvad det egentlige behov er. Det vil blive skjult af, at man selvfølgelig for en sikkerheds skyld ikke kan holde sig tilbage og må sørge for at være med i løbet. Så allerede mellem kommunerne indbyrdes vil det efter min mening vise sig inden så forfærdelig længe, at man vil få meget store problemer.

Man har valgt — og det er vel også nødvendigt og rigtigt — at udforme rationeringen sådan, at den følger kategorier af forskellig art, men samtidig må jeg jo sige, at det altså fører til nogle meget vanskelige forhold, som jeg også tror man vil få store besværligheder med, fordi man så kommer ind på at have visse kategorier, til hvilke der ifølge sagens natur ikke gives ret mange tilladelser inden for et område. Jeg forstår, at det, der i første omgang vil vise sig, det vil være, at man mange steder f.eks. får en kvart tankstation eller en ottendedel bank. Så må man jo så på en eller anden måde se at handle sig til rette, og det kan man vel også, men jeg ved ikke, hvordan man har tænkt sig at gøre det. Skal vi have kommunerne eller amtet til at oprette bytteregistre, eller hvordan har man tænkt sig det? Vil det være tilladt at bytte eller sådan handle med lidt parcelhuse eller lidt banker og så få lidt tankstationer i stedet for eller hvordan? Der må jo i hvert tilfælde være visse muligheder også for det, ellers tror jeg, det bliver meget vanskeligt.

Det fremgår af cirkulæret, at den egentlige kvotaregulering af det støttede byggeri ikke indgår i selve cirkulæret, og det har jo sin gode forklaring i, at det kan man og skal man efter loven om boligbyggeri centralregulere. Derfor skal jeg ikke kritisere boligministeren for, at der ikke er givet lokalkvoter for socialt byggeri, men jeg går ud fra, at den administration, der fortrinsvis skal foregå centralt af denne del af boligbyggeriet, at den naturligvis vil gå ind i de samme overvejelser. Det går jeg ud fra er en rimelig og naturlig ting. Men jeg kan da ikke tilbageholde den bemærkning, som vel heller

ikke er uventet for ministeren, at det jo altså er et af de steder, hvor man som liberal må undre sig over, hvor man kan havne. For man har altså bestræbt sig for nu igen adskillige år gennem forøget støtte og en række andre foranstaltninger at opretholde et støttet byggeri — som jeg nu forstår man regner med skal være på 10.000 lejligheder om året og så et par tusinde til institutionsbyggeri — på et højere niveau, end hvad der var muligt med den støtteordning, der tidligere var, eller hvad der var muligt, hvis man ingen støtte havde. Og det presses altså op, og man har prøvet at holde det oppe ud over, hvad efterspørgslen på markedet har kunnet bære. Når man så kommer og skal lave en rationering, så sukker man altså og siger: der er ikke ressourcer nok til alt det andet, i stedet for — og det skal jeg komme tilbage til — at man vælger det, som fra et liberalt synspunkt og fra vores synspunkt må være den rigtige fremgangsmåde: at lade efterspørgslen få lov til i højere grad at påvirke byggeriet.

Rationering vil vel nok — også selv om der er god vilje til stede, og jeg forstår ministerens svar således, at man vil gøre, hvad man kan for at undgå det — næsten uundgåeligt havne i noget, der fortrinsvis bliver en datorrækkefølge. Jeg gør opmærksom på, at det efter kort tid vil blive ganske overordentlig vanskeligt for de kommunale myndigheder at følge noget andet princip. All right, datorrækkefølge er ikke godt til at begynde med, men en datorrækkefølge fører mere med sig: den fører for det første til, at der bliver lagt billetter ind for at få de fleste mulige lodsedler i lotteriet. Den fører også til, at hvis lodsedlen kommer ud, er det næsten uundgåeligt, at sådanne udtrukne gevinster bliver udnyttet, idet man jo ved, at hvis man ikke afhenter gevinsten inden udløbstiden, så får man slet ingen gevinst. Det fører også i løbet af ganske kort tid til, at mere nødvendige ting, som ikke er kommet frem, fordi de måske ikke kunne komme frem på det tidspunkt, i virkeligheden må vente på mindre nødvendige ting, som allerede er fremme i datorrækken eller ligefrem har fået en tilladelse, for jeg forstår, at man også kan få tilladelser på forskud på næste kvota. Det vil jo også i løbet af kort tid medføre, at det vil blive mere og mere klart, at det er en datorrække, man først og frem-